

ΜΕΤΡΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

Η παρούσα έκθεση έχει συνταχθεί από την ομάδα του *Social Value Greece* της *Equal Society* και παρουσιάζει τα ευρήματα μέτρησης κοινωνικού αντικτύπου με τη μεθοδολογία *Social Return on Investment (SROI)* του προγράμματος *ERASMUS+ Sport* με τίτλο: «*Reintegration Through Sport*», που χρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα *Erasmus+ Sport*.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	4
2. Περιγραφή του προγράμματος	4
3. Μεθοδολογία.....	6
4. Ανάλυση κοινωνικού αντίκτυπου	9
5. Υπολογισμός Καθαρής Κοινωνικής Αξίας και Δείκτης SROI.....	14
6. SROI επίλογος.....	18
7. Περιορισμοί.....	19
8. Σημειώσεις	19
Βιβλιογραφία.....	19

Μέσω της μεθοδολογίας **Social Return on Investment (SROI)**, ο Οργανισμός **Equal Society** πραγματοποίησε την αποτίμηση του διακρατικού προγράμματος **«Reintegration Through Sport»** που χρηματοδοτήθηκε από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ Sport. Στο διακρατικό πρόγραμμα συμμετείχαν φορείς από την Ελλάδα, την Νορβηγία και την Ισπανία.

Σκοπός του προγράμματος **«Reintegration Through Sport»** μέσω της διακρατικής συνεργασίας ήταν να εισαχθεί η μεθοδολογία «Adventure Therapy» (Θεραπεία μέσω της Περιπέτειας) στη θεραπευτική διαδικασία απεξάρτησης και παράλληλα να τονίσει τα οφέλη των υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων και της φύσης. Η θεραπεία μέσω της περιπέτειας αποτελεί έναν σχετικά νέο αλλά και παράλληλα συναρπαστικό τρόπο συμβουλευτικής στο χώρο των εξαρτήσεων.

Το πρόγραμμα ξεκίνησε το σχεδιασμό του τον Ιανουάριο του 2018, το Μάιο του 2019 πραγματοποιήθηκε η πιλοτική εφαρμογή της συγκεκριμένης μεθοδολογίας «Adventure

Therapy» η οποία διήρκησε μια εβδομάδα και ολοκληρώθηκε με την διεξαγωγή σχετικής ημερίδας τον Ιούνιο του 2019 για την ανάδειξη των αποτελεσμάτων και την επιτυχή έκβαση του προγράμματος.

Η πιλοτική εφαρμογή έδειξε ότι η συμμετοχή των ατόμων που βρίσκονται σε διαδικασία απεξάρτησης, αξιοποιώντας το «Adventure Therapy», έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία θετικών αλλαγών που σχετίζονταν με τη βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων, την ανάπτυξη και απόκτηση δεξιοτήτων, την αντιληπτή αλλαγή του τρόπου ζωής, την ανάπτυξη της ομάδας και της συνεργασίας, τη σχέση με τον εκπαιδευτή καθώς και την ευαισθητοποίηση και την ενίσχυση των συμμετεχόντων σχετικά με τα δυνατά τους σημεία.

Η μεθοδολογία **SROI** χρησιμοποιήθηκε για να επιβεβαιώσει τις αλλαγές που βίωσαν τα εμπλεκόμενα μέρη, όχι μόνο της πιλοτικής εφαρμογής αλλά και των μελών που ενεπλάκησαν στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του προγράμματος. Επιπροσθέτως μέσω της

μεθοδολογίας **SROI** υπολογίστηκε ο κοινωνικός αντίκτυπος και η παραχθείσα κοινωνική αξία που δημιουργείται μέσα από τις αλλαγές των εμπλεκομένων.

Οι ομάδες εμπλεκόμενων που συμπεριελήφθησαν στην ανάλυση είναι τα **θεραπευόμενα μέλη της κοινότητας, οι εκπαιδευτές και οι επαγγελματίες υγείας** καθώς και όλα τα **μέλη των οργανισμών** που συμμετείχαν στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη του προγράμματος.

Η προσέγγιση των παραπάνω εμπλεκόμενων πραγματοποιήθηκε μέσα από δια ζώσης ημιδομημένες συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια και συμμετοχική παρατήρηση σε όλες τις συναντήσεις που πραγματοποίησαν οι εταίροι του προγράμματος.

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε καθώς και η ανάλυση – αξιολόγηση των στοιχείων που κατεγράφησαν, ανέδειξαν πολλαπλά οφέλη και αλλαγές όχι μόνο για τα θεραπευόμενα μέλη αλλά και για όσους συμμετείχαν στην ανάπτυξη και την υλοποίηση της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος.

Για να εκτιμηθεί ή ακριβής παραγόμενη κοινωνικοοικονομική αξία, η μεθοδολογία **SROI** λαμβάνει υπόψη διάφορες παραμέτρους που επηρεάζουν τα αποτελέσματα όπως deadweight, drop off, attribution, displacement και η διάρκεια¹.

Με αυτό τον τρόπο εκτιμάται σε τι βαθμό, οι αλλαγές που προέκυψαν, οφείλονται στην υλοποίηση του προγράμματος και όχι σε εξωτερικούς παράγοντες.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ανάλυσης η επένδυση που πραγματοποιήθηκε, συνολικού ποσού **57.780,00 €** παράγει κοινωνικό έργο αξίας **189.067,66 €** παρουσιάζοντας έναν δείκτη κοινωνικής απόδοσης ίσο με **3,27:1**.

Που σημαίνει πως για κάθε **ένα ευρώ** που επενδύθηκε στο διακρατικό πρόγραμμα «**Reintegration Through Sport**» παρήχθησαν **3,27** ευρώ κοινωνικής αξίας.

¹Οι ορολογίες αναλύονται στην έκθεση κοινωνικού αντίκτυπου.

Παρούσα Αξία Αλλαγών

189.067,66 €

Αξία Εισροών

57.780,00 €

3,27

1. Εισαγωγή

Η έκθεση αφορά στην αποτίμηση του κοινωνικού αντίκτυπου του προγράμματος «**Reintegration Through Sport**», μέσω της μεθοδολογίας Social Return on Investment (SROI).

Η διάρθρωση της έκθεσης είναι η ακόλουθη: στη δεύτερη ενότητα αναλύεται η περιγραφή και ο σκοπός του προγράμματος καθώς και οι οργανισμοί που συμμετείχαν για την ανάπτυξη και υλοποίηση του. Η τρίτη ενότητα αναφέρεται στη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τη συγκεκριμένη ανάλυση, ενώ στην τέταρτη και πέμπτη ενότητα παρουσιάζεται η ανάλυση και ο υπολογισμός του κοινωνικού αντίκτυπου, παραθέτοντας τον τελικό δείκτη SROI.

2. Περιγραφή του προγράμματος

Το διακρατικό πρόγραμμα **Reintegration Through Sport (RTS)** ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2018 και χρηματοδοτήθηκε από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ Sport. Σκοπός του προγράμματος είναι να αναδειχθούν τα οφέλη των υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων τα οποία συμβάλλουν αφενός στην θεραπεία αλλά και την κοινωνική επανένταξη των εξαρτημένων ατόμων. Στόχος του έργου ήταν η ανάπτυξη και η εφαρμογή ενός καινοτόμου εκπαιδευτικού εργαλείου βασισμένο στην περιπέτεια με απώτερο στόχο η βιωματική διαδικασία μάθησης να συμβάλει στην απεξάρτηση και επανένταξη των εξαρτημένων από ουσίες. Η ανάπτυξη λοιπόν της μεθοδολογίας "**The Adventure Therapy**" θα συμβάλει στην θεραπεία και θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στα οφέλη των υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων και της φύσης. Η περιπέτεια αποτελεί μια αναδυόμενη θεραπευτική παρέμβαση στην ψυχική της υγείας, παρέχοντας έναν εναλλακτικό τρόπο παροχής συμβουλών για τον εθισμό προκειμένου να ξεπεραστούν συναισθηματικοί, εθιστικοί και ψυχολογικοί παράγοντες και ως εκ τούτου να αναδειχθούν άλλες κοινωνικές και

διαπροσωπικές δεξιότητες των εξαρτημένων ατόμων.

Οι κύριοι στόχοι του έργου ήταν:

- Η χρήση υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων στη θεραπεία και την πρόληψη της χρήσης ουσιών.
- Η εφαρμογή της μεθοδολογίας **“Adventure Therapy”** με βάση τη βιωματική μάθηση εξάρτησης με στόχο την ανάπτυξη άλλων δεξιοτήτων.
- Η χρήση της σωματικής δραστηριότητας και του αθλητισμού ως συμπληρωματικό θεραπευτικό εργαλείο στη θεραπεία και την πρόληψη των εθισμών.
- Η προσβασιμότητα και οι ίσες ευκαιρίες για άτομα από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

Για το σχεδιασμό την ανάπτυξη και την υλοποίηση του προγράμματος συμμετείχαν οργανισμοί από την Ελλάδα, την Ισπανία και τη Νορβηγία.

Το **ΚΕΘΕΑ** είναι το μεγαλύτερο δίκτυο απεξάρτησης και κοινωνικής επανένταξης στην Ελλάδα. Παρέχει υπηρεσίες στους χρήστες ουσιών και τις οικογένειές τους. Ιδρύθηκε το 1983 και προσφέρει δωρεάν υπηρεσίες στο δρόμο, στα σωφρονιστικά καταστήματα και σε μονάδες σε όλη την Ελλάδα. Το ΚΕΘΕΑ απευθύνεται επίσης σε όσους αντιμετωπίζουν πρόβλημα με άλλες μορφές εξάρτησης, όπως το αλκοόλ, ο τζόγος και το διαδικτυο.

Στόχος του **Πανεπιστημίου** είναι να προωθήσει την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τη σημασία της σωματικής άσκησης, τη βελτίωση της υγείας και της ποιότητας ζωής. Οι απόφοιτοι αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για την επιστημονική και επαγγελματική τους εξέλιξη, προωθούν τα ιδεώδη του αθλητισμού.

Το **A-larm** είναι ένας οργανισμός (ΜΚΟ) για την πρόληψη της τοξικομανίας στη Νορβηγία. Αφορά έναν εθνικό οργανισμό ο οποίος απασχολεί περίπου 60 άτομα προσωπικό. Παρέχει υπηρεσίες προς τους χρήστες και υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας.

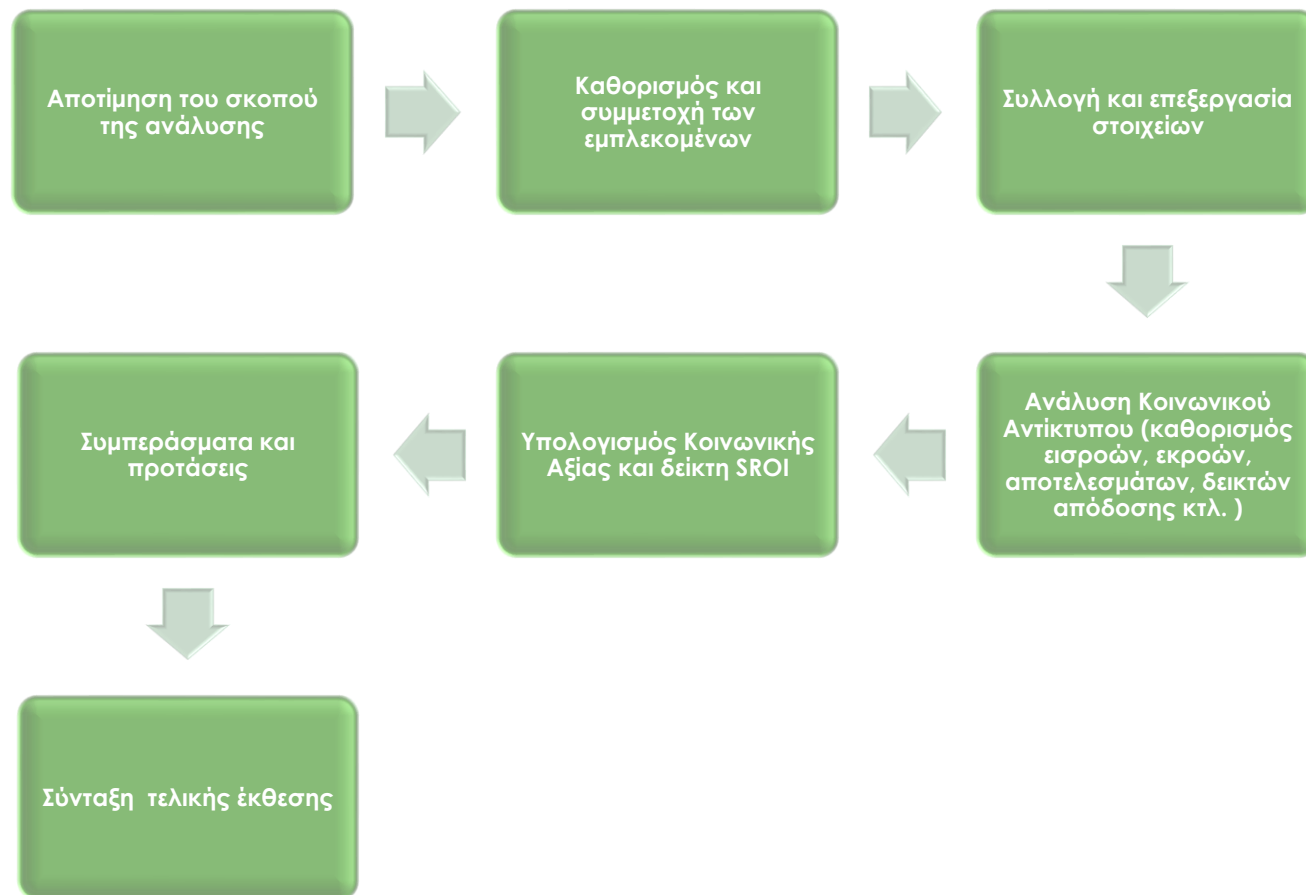
Η **Experientia** είναι πρωτοπόρος στην εφαρμογή της θεραπείας περιπέτειας στην Ισπανία, μια πρωτοποριακή μεθοδολογία που χρησιμοποιεί δραστηριότητες περιπέτειας και εμπειρίες στη φύση ως εργαλεία για την ψυχοθεραπευτική διαδικασία

Η **Equal Society** είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, συστήθηκε το 2010, με δράσεις κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, της Ανεργίας και της Φτώχειας. Βασικός στόχος είναι η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση των πολιτών στα δικαιώματα της ισότητας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής και ιδιαίτερα σε θέματα απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης.

3. Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία Social Return on Investment (SROI) παρέχει ένα πλαίσιο για τη μέτρηση και τον υπολογισμό της ευρύτερης κοινωνικό-οικονομικής παραγόμενης αξίας. Η συγκεκριμένη μεθοδολογία μετρά τα αποτελέσματα μιας δράσης βάση της εμπειρίας που βιώνουν οι ίδιοι οι εμπλεκόμενοι (άτομα ή οργανισμοί). Αφηγείται την ιστορία της αλλαγής που έχει επιφέρει η δραστηριότητα σε κάθε εμπλεκόμενο μέσα από τη μέτρηση κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών αποτελεσμάτων και χρησιμοποιεί νομισματικές αξίες για την αποτίμησή τους. Αυτό επιτρέπει τον υπολογισμό μιας αναλογίας παροχών/δαπανών.

Περιγραφή SROI

Η μέθοδος μέτρησης κοινωνικής απόδοσης επενδύσεων, **Social Return on Investment (SROI)**, αποτελεί μία μέθοδο μέτρησης της κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής αξίας ενός έργου/προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τις εμπειρίες των άμεσα εμπλεκόμενων στη δράση αυτή.

Στο παρελθόν, οι εμπειρίες των εμπλεκόμενων και τα αποτελέσματα τους, όπως η ευημερία, καλύτερες διαπροσωπικές σχέσεις κτλ. δεν λαμβάνονταν υπόψη από χορηγούς ή συντελεστές ενός προγράμματος, γιατί τα αποτελέσματα αυτά δεν είχαν άμεση χρηματική αξία. Η διαφορά της μεθοδολογίας SROI με άλλες μεθόδους αξιολόγησης, είναι ότι η ανάλυση SROI παρέχει το πλαίσιο για να μπορέσουν να αποτιμηθούν αποτελέσματα, για τα οποία, όμως, υπάρχει μία σχετική δυσκολία στον τρόπο αποτίμησης τους με λογιστικούς όρους.

Στην ουσία, η μεθοδολογία SROI αφηγείται την ιστορία της αλλαγής, **«Theory of Change»**, που βιώνουν οι εμπλεκόμενοι, λαμβάνοντας υπόψη

ποιοτικά, ποσοτικά και λογιστικά στοιχεία. Η μεθοδολογία SROI δίνει χρηματική αξία σε αποτελέσματα όπως η αισιοδοξία, η ευημερία κτλ. βοηθώντας έτσι να δοθεί μία ολοκληρωμένη εικόνα για την κοινωνική αξία που έχει παράγει η δράση.

Η μεθοδολογία SROI βασίζεται σε 7 αρχές οι οποίες είναι:

- ✓ η άμεση εμπλοκή όλων των ενδιαφερομένων μελών,
- ✓ η κατανόηση της θεωρίας της αλλαγής,
- ✓ η απόδοση λογιστικής αξίας σε ότι έχει αξία,
- ✓ η επιλογή αποτελεσμάτων που είναι σημαντικά,
- ✓ η αποφυγή υπερβολικής αξίωσης των αποτελεσμάτων
- ✓ η διαφάνεια
- ✓ η επαλήθευση των αποτελεσμάτων

Ακολουθώντας τις βασικές αρχές υπολογίζεται ο τελικός δείκτης κοινωνικού αντίκτυπου, ο οποίος αποτελεί την αναλογία παροχών/δαπανών της δράσης ή οργανισμού που μελετάμε. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο δείκτης SROI δεν εστιάζει στις χρηματικές μονάδες, αλλά επειδή τα χρήματα αποτελούν μια κοινή μονάδα μέτρησης, αποτελούν ένα χρήσιμο και αποδεκτό τρόπο μετατροπής και μέτρησης της αξίας που δημιουργείται.

Στην ουσία, ο δείκτης SROI δείχνει την κοινωνική αξία που δημιουργείται ή καταστρέφεται ως συνέπεια μιας δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα/αλλαγές που βιώνουν οι εμπλεκόμενοι μετατρέποντας τα όμως, σε λογιστικούς όρους. Για παράδειγμα, ένας δείκτης SROI που είναι ίσος με την αναλογία 2:1, σημαίνει ότι μια επένδυση ύψους 1 ευρώ παράγει 2 ευρώ κοινωνική αξία.

Σκοπός ανάλυσης

Η συγκεκριμένη έκθεση αποτελεί μία αξιολογική SROI ανάλυση των αλλαγών που βίωσαν τα εμπλεκόμενα μέρη, τα οποία επηρεάστηκαν από το πρόγραμμα «**Reintegration Through Sport**».

Η ανάλυση λαμβάνει υπόψη της όλες τις ενέργειες και τα αποτελέσματα που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια όλου του προγράμματος, από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωσή του, ήτοι από τον **Ιανουάριο του 2018** έως και τον **Ιούνιο του 2019**.

Σκοπός της εν λόγω ανάλυσης είναι η Μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης που επιφέρει το συγκεκριμένο πρόγραμμα σε όλα εμπλεκόμενα μέλη.

Εμπλεκόμενα μέρη

Στην ενότητα αναλύονται ποιοι είναι οι εμπλεκόμενοι του προγράμματος. Οι εμπλεκόμενοι επιλέγονται με βάση δύο κριτήρια: τη σημαντικότητα των αποτελεσμάτων τους και τη δυνατότητα συγκέντρωσης στοιχείων. Η μέθοδος ανάλυσης

της σημαντικότητας (materiality assessment), μας βοηθάει να δούμε ποιοι εμπλεκόμενοι και ποια αποτελέσματα είναι σημαντικά, έτσι ώστε να τα συμπεριλάβουμε στην ανάλυση.

*Ως **εμπλεκόμενος** θεωρείται ένα άτομο, μία ομάδα ή ένας οργανισμός ο οποίος/α μπορεί να επηρεάσει ή να επηρεάζεται σημαντικά από τη δράση που μελετάμε.*

Αφού προηγήθηκε η ανάλυση σημαντικότητας, έγινε καταγραφή των αποτελεσμάτων για κάθε κατηγορία εμπλεκομένων και στη συνέχεια αυτά ιεραρχήθηκαν βάση της σημασίας τους και της επίδρασής τους.

Οι εμπλεκόμενοι που συμπεριελήφθησαν στην ανάλυση είναι:

Εμπλεκόμενοι	Θεραπευόμενα Μέλη
	Εκπαιδευτές
	Επαγγελματίες Υγείας
	Εταίροι

Συμμετοχή εμπλεκομένων

Στην παρούσα ανάλυση η συμμετοχή πραγματοποιήθηκε με δια ζώσης ημιδομημένες συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια και συμμετοχική παρατήρηση. Πιο συγκεκριμένα, για τα θεραπευόμενα μέλη, τους επαγγελματίες υγείας και τους εκπαιδευτές διανεμήθηκαν ερωτηματολόγια μετά το πέρας της πιλοτικής εφαρμογής. Οι εκπρόσωποι από κάθε οργανισμό συμμετείχαν σε ημιδομημένες συνεντεύξεις σε δύο φάσεις, κατά την διαδικασία σχεδιασμού του προγράμματος και με το πέρας αυτού. Επιπλέον σε όλες τις προγραμματισμένες συναντήσεις η ομάδα του **Social Value Greece** αξιολογούσε το πρόγραμμα με συμμετοχική παρατήρηση, σχετικά με τις αλλαγές που βίωναν τα εμπλεκόμενα μέρη κατά την διαδικασία του σχεδιασμού.

Η πρώτη ανάλυση για την κατηγορία των εταίρων πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της προγραμματισμένης συνάντησης το Σεπτέμβριο του 2018 στην Ισπανία.

4. Ανάλυση κοινωνικού αντίκτυπου

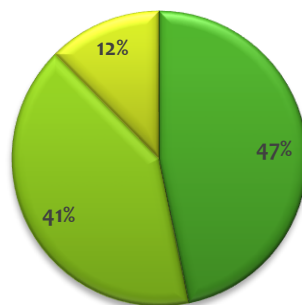
Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει τα στάδια της ανάλυσης μέτρησης κοινωνικού αντίκτυπου. Αρχικά περιγράφονται οι εισροές και εκροές του προγράμματος. Στη συνέχεια, δίνεται μια συνοπτική περιγραφή των αποτελεσμάτων για κάθε εμπλεκόμενο, καθώς επίσης γίνεται αναφορά στους δείκτες απόδοσης, στη διάρκεια της αλλαγής, στα financial proxies και τις παραμέτρους που λήφθηκαν υπόψη (Deadweight, Attribution, Drop off, Displacement).

Εισροές

Οι **εισροές** είναι οι επενδύσεις και οι χρηματοδοτήσεις, καθώς επίσης και οι συνεισφορές σε είδος, που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση της εκάστοτε δραστηριότητας, δηλαδή τι ξόδεψε ο καθένας από τους εμπλεκόμενους για να πραγματοποιηθεί η συγκεκριμένη δράση. Αυτά τα στοιχεία αφορούν κυρίως το οικονομικό κόστος όλων των εμπλεκομένων που συμμετέχουν στην ανάλυση.

Οι συνολικές δαπάνες αφορούν την συνολική χρηματοδότηση του προγράμματος η οποία ανήλθαν σε **57.780 ευρώ**.

Και αναλύεται ως εξής:

■ Διαχείρισης & Υλοποίησης ■ Έξοδα συναντήσεων
■ Λοιπά έξοδα διαχείρισης

Εκροές

Οι **εκροές** αποτελούν την ποσοτική περίληψη του προγράμματος. Για το συγκεκριμένο πρόγραμμα οι εκροές καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος έχουν ως εξής:

- ✓ Έναρξη του προγράμματος μέσω της αρχικής συνάντησης με την συμμετοχή όλων των εταίρων στην Αθήνα, 15-16 Φεβρουαρίου του 2018.
- ✓ Ανάπτυξη και ενίσχυση του δικτύου, η οποία οργανώθηκε στη διεθνή συνάντηση των εταίρων στις 25-27 Απριλίου το 2018 στην Νορβηγία.
- ✓ Δημιουργία Βάσης Δεδομένων Συλλογής Καλών Πρακτικών και Μελετών με σχετικά θέματα, η οποία αξιολογήθηκε στην προγραμματισμένη συνάντηση στην Ισπανία 25-28 Σεπτεμβρίου του 2018.
- ✓ Σχεδιασμός του εργαλείου εκπαίδευσης, το οποίο εξετάστηκε από όλους του εταίρους σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στα Τρίκαλα, 20-23 Οκτωβρίου του 2018.
- ✓ Δημιουργία του εκπαιδευτικού εργαλείου (ADR).
- ✓ Πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος, η οποία υλοποιήθηκε στα Ιωάννινα στις 10-15 Μαΐου του 2019 με τη συμμετοχή 14 θεραπευομένων και 12 επαγγελματιών υγείας.
- ✓ Ημερίδα, ανάδειξης του προγράμματος και των αποτελεσμάτων.

Αποτελέσματα

Στην υποεπένδυση αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα, τα οποία συγκεντρώθηκαν από τις απαντήσεις των εμπλεκόμενων στις ημιδομημένες δια ζώσης συνεντεύξεις, τα ερωτηματολόγια και την συμμετοχική παρατήρηση καθώς επίσης και από την παράλληλη μελέτη της διεθνούς βιβλιογραφίας, και άλλων μελετών. Επιπροσθέτως, στην ανάλυση συμπεριελήφθησαν μόνο τα αποτελέσματα που βρέθηκαν σημαντικά (material), μέσω της μεθόδου ανάλυσης σημαντικότητας.

Θεραπευόμενα Μέλη

Η μεθοδολογία “Adventure Therapy”

εφαρμόστηκε κατά την πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος, η οποία πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα για 5 ημέρες με την συμμετοχή 14 θεραπευόμενων μελών και 12 συμβούλων υγείας. Μετά την ολοκλήρωση των αθλητικών δραστηριοτήτων πραγματοποιήθηκε συνάντηση όλων μελών όπου κατατέθηκαν οι εμπειρίες τους και τα βιώματά τους. Αφού ολοκληρώθηκε η σχετική ανάλυση των πρωτογενών στοιχείων,

η έρευνα κατέδειξε πολλαπλά οφέλη για τα μέλη που συμμετείχαν. Οι αλλαγές σχετίζονται κυρίως με την **βελτίωση προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων**, όπως η **κοινωνικοποίηση** και η ομαδικότητα καθώς και η **βελτίωση της ψυχολογίας** που οδηγεί σε πιο **αισιόδοξα** συναισθήματα. Επιπροσθέτως σημειώθηκαν αλλαγές όπως η **ικανοποίηση** που έλαβαν με την ολοκλήρωση των αθλητικών δραστηριοτήτων και η **αλλαγή του τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς**. Οι αλλαγές που βίωσαν τα μέλη ήταν αρκετές, για να αποφευχθεί ωστόσο η πιθανότητα μία αλλαγή να διπλομετρηθεί στην ανάλυση, επειδή υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ τους, απαριθμούνται και αξιολογούνται οι εξής:

- ✓ Αλλαγή του τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς
- ✓ Βελτίωση της ψυχολογίας
- ✓ Ικανοποίηση
- ✓ Αύξηση εμπιστοσύνης
- ✓ Κοινωνικοποίηση

Επαγγελματίες Υγείας

Οι επαγγελματίες υγείας ανέφεραν ότι μέσω της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα **απέκτησαν γνώση και εμπειρία** από την εφαρμογή τέτοιων εναλλακτικών προγραμμάτων θεραπείας, την οποία θέλουν να εντάξουν στην επαγγελματική τους δραστηριότητα. Κατά την παραμονή του όμως στην πιλοτική εφαρμογή ανακάλυψαν και κάποιες άλλες πτυχές όπως η **ευαισθησία**, η **ικανοποίηση** και η **αύξηση της αυτοπεποίθησης** για τους ίδιους.

Οι αλλαγές που κρίθηκαν σημαντικές μετά την αξιολόγηση έχουν ως εξής:

- ✓ Ενίσχυση επαγγελματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων
- ✓ Ικανοποίηση από τη συμμετοχή τους
- ✓ Κοινωνική ευαισθητοποίηση
- ✓ Απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας

Εκπαιδευτές

Οι εκπαιδευτές, ως εμπλεκόμενα μέρη θεώρησαν την συμμετοχή τους ως ιδανική πρόκληση και **ικανοποίηση** για την επιβεβαίωση τόσο της **γνώσης** τους και της **προσφοράς** σε μια εύαλπη ομάδα. Μοιράστηκαν πολλές νέες εμπειρίες με νέα άτομα και πνεύμα ομαδικότητας το οποίο τους οδήγησε στο να **αποκτήσουν νέες ιδέες και επαγγελματικές γνώσεις**, όπως η θεραπεία Περιπέτειας.

Οι αλλαγές που πέρασαν το materiality έχουν ως εξής:

- ✓ Γνώση του “Adventure Therapy”
- ✓ Αύξηση γνώσεων και εισαγωγή νέων ιδεών
- ✓ Ευαισθητοποίηση

Partners

Οι αλλαγές που βίωσαν όλα τα στελέχη από κάθε οργανισμό διατυπώθηκαν ήδη από την πρώτη ανάλυση και επιβεβαιώθηκαν και στη συνέχεια. Από την έναρξη του προγράμματος, όλα τα στελέχη **απέκτησαν φιλικές σχέσεις** μεταξύ τους, γεγονός που βοήθησε τόσο την **συνεργασία** καθ’ όλη τη διάρκεια, όσο και την **επαγγελματική δικτύωση** ανταλλάσσοντας **ιδέες και τεχνογνωσία**. Οι ερωτηθέντες τόνισαν επίσης ότι διευρύνθηκε η **φήμη του οργανισμού** τους σε διεθνές επίπεδο, καθώς η **παρέμβαση** τους σε νέα projects.

Οι σημαντικότερες αλλαγές που αξιολογήθηκαν είναι:

- ✓ Αύξηση τεχνογνωσίας
- ✓ Επαγγελματική δικτύωση

«Ένιωσα εμπιστοσύνη και ευγνωμοσύνη χαρά και αγάπη, κατανόηση και πολλά θετικά συναισθήματα. Πήρα βασικές γνώσεις σε πράγματα που με ενδιαφέρουν και γνώρισα πως τα δουλεύουμε. Γίνεσαι καλύτερος άνθρωπος, κοινωνικοποιήθηκα και εμπιστεύτηκα περισσότερο».

Επαγγελματίες Υγείας

Δείκτες Απόδοσης

Όταν ολοκληρωθεί ο καθορισμός των αποτελεσμάτων, επιλέγονται οι κατάλληλοι δείκτες απόδοσης για να αποδειχθούν ότι τα παραπάνω αποτελέσματα/αλλαγές έλαβαν χώρα. Επομένως, για κάθε αποτέλεσμα, έχει εντοπιστεί ο κατάλληλος δείκτης απόδοσης, ο οποίος καθορίζεται από τις απαντήσεις των εμπλεκόμενων και τα στατιστικά αρχεία που μας διαθέσανε, ενώ αν δεν είναι εφικτό, καθορίζεται με βάση την ήδη υπάρχουσα βιβλιογραφία ή ανάλογες μελέτες οι οποίες μετράνε ανάλογα αποτελέσματα.

Financial Proxies

Τα «**Financial Proxies**» είναι τα νομισματικά ισοδύναμα που χρησιμοποιούνται για να αντικατοπτρίσουν μεταβλητές που είναι δύσκολα μετρήσιμες κατά την διεξαγωγή της έρευνας, αντικατοπτρίζοντας έτσι την πραγματική τους αξία για κάθε εμπλεκόμενο. Υπάρχουν πολλές τεχνικές υπολογισμού ενός «financial proxy» που αναφέρονται αναλυτικά στον οδηγό (The SROI Network, 2012). Συνήθως, επειδή τα περισσότερα αποτελέσματα που

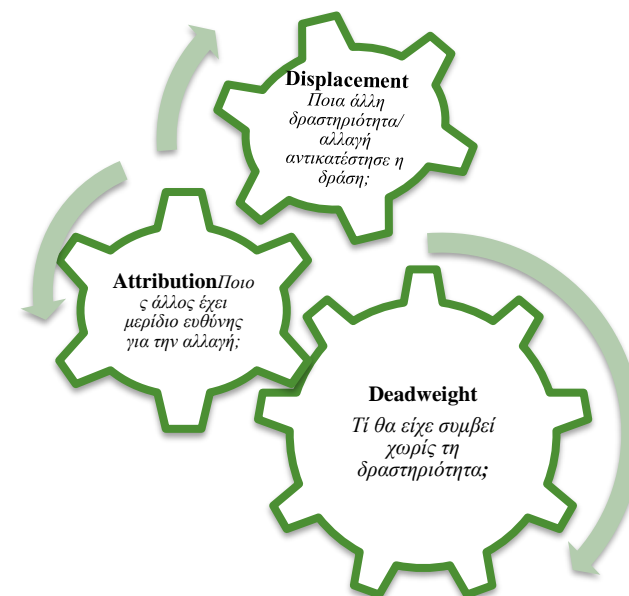
αναφέρονται από τους εμπλεκόμενους δεν είναι εμπορεύσιμα, δηλαδή δεν έχουν χρηματική τιμή, βρίσκουμε την πλησιέστερη τιμή αγοράς προϊόντος / υπηρεσίας ή χρησιμοποιήσαμε τη χρηματική αξία αγαθών, που προκύπτει από σχετικά αρχεία. Επίσης, σε κάποιες περιπτώσεις χρησιμοποιούμε την πιθανή αξία κόστους που εξοικονομήθηκε. Τέλος, ως αξίες των proxies ορίστηκαν οι χαμηλότερες τιμές, για την αποφυγή υπερτίμησης αυτών.

SROI παράμετροι (deadweight, attribution, displacement, drop off)

Αρκετές φορές οι αλλαγές που έρχονται ως αποτέλεσμα μίας δραστηριότητας μπορεί να πραγματοποιούνταν έτσι και αλλιώς, λόγω των κατάλληλων συνθηκών ή ακόμα χωρίς την συνεισφορά κάποιου τρίτου αυτή η αλλαγή να μην υλοποιούνταν. Για αυτό το λόγο, για κάθε αποτέλεσμα/αλλαγή που καταγράφηκε κατά την διάρκεια της ανάλυσης συνυπολογίστηκαν ως ποσοστό επί της αλλαγής τρεις σημαντικοί παράμετροι που συμβάλλουν στην καθαρή

αποτίμηση του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων (Σχήμα 2).

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη πως η επίδραση ενός αποτελέσματος μειώνεται με το πέρασμα του χρόνου (dropoff) και λόγω έλλειψης στοιχείων, ορίζουμε το 10% ως ποσοστό μείωσης της επίδρασης των αποτελεσμάτων στους εμπλεκόμενους.

5. Υπολογισμός Καθαρής Κοινωνικής Αξίας και Δείκτης SROI

Ο τελικός υπολογισμός της αξίας κάθε αλλαγής όπως την βίωσαν οι εμπλεκόμενοι, γίνεται πολλαπλασιάζοντας την αξία του «Financial Proxy» με την ποσότητα της αλλαγής (αριθμός ατόμων που την βίωσαν, συχνότητα εμφάνισης κλπ.) και αφαιρώντας τα ποσοστά deadweight, attribution και displacement πολλαπλασιασμένα με τον όγκο της αλλαγής. Στην συνέχεια, για κάθε επιπλέον χρονιά, εκτός της πρώτης, που η αλλαγή συνεχίζει να δίνει αξία, αφαιρείται το Drop-off του αποτελέσματος.

Δείκτης SROI

Ο δείκτης SROI εκφράζει αναλογία των αποδόσεων από ένα έργο ή πρόγραμμα με το κόστος υλοποίησής του. Στην συγκεκριμένη αξιολόγηση η αναλογία είναι **3,27:1**.

Αυτό σημαίνει πως για κάθε **1 ευρώ** που επενδύθηκε για το πρόγραμμα «**Reintegration Through Sport**», 3,27 ευρώ κοινωνικής αξίας παρήχθησαν.

Παρούσα αξία αλλαγών 189.067,66 €	=	Δείκτης SROI
Αξία εισροών 57.780,00€		3,27 : 1

Κατανομή Κοινωνικής Αξίας

Στο γράφημα παρουσιάζεται αναλυτικά η κατανομή της κοινωνικής αξίας που δημιουργείται για τους εμπλεκόμενους.

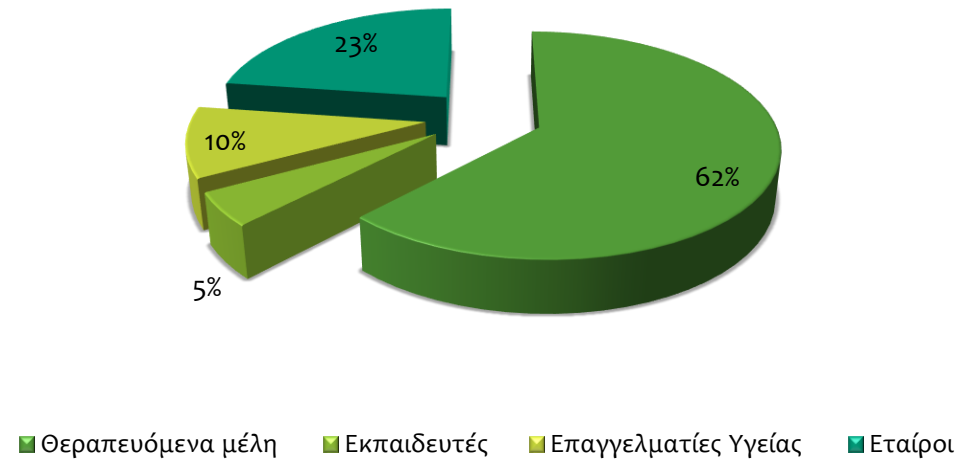
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ανάλυσης, το μεγαλύτερο ποσοστό της κοινωνικής αξίας δημιουργήθηκε από τα μέλη που συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή με συνολικό ποσοστό ίσο με 62,27%. Σημαντικό ποσοστό επίσης σημειώθηκε και από τους εταίρους του προγράμματος, οι αλλαγές των οποίων στη συνολική κοινωνική αξία που παράγεται σημειώνουν ποσοστό ίσο με 22,75%.

Από εκεί και έπειτα ποσοστό κοινωνικής αξίας 10,19 % δημιουργείται για τους επαγγελματίες υγείας που συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος.

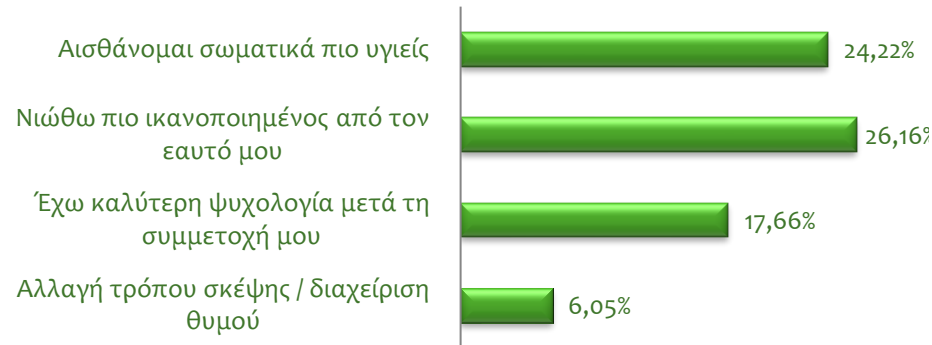
Το χαμηλότερο ποσοστό 4,80% δημιουργήθηκε από τους εκπαιδευτές του προγράμματος που υποστήριξαν την εφαρμογή της νέας μεθοδολογίας.

Στα παρακάτω γραφήματα παρουσιάζεται η κατανομή της κοινωνικής αξίας που δημιουργείται για κάθε κατηγορία εμπλεκομένων σύμφωνα με τις αλλαγές που προέκυψαν.

Κατανομή Κοινωνικής Αξίας

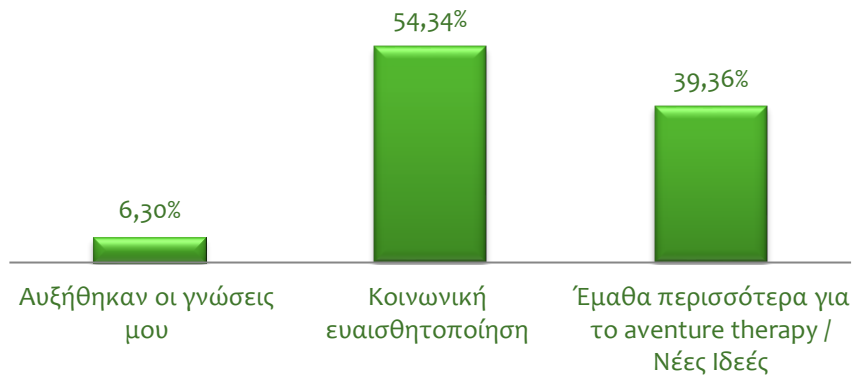
Κατανομή κοινωνικής Αξίας των μελών

Κατανομή Κοινωνικής Αξίας των Επαγγελματιών Υγείας

Κατανομή Κοινωνικής Αξίας των Εκπαιδευτών

Κατανομή Κοινωνικής Αξίας των Εταίρων

Ανάλυση Ευαισθησίας

Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία είναι απαραίτητο να εξετάσουμε πόσο ευαίσθητος είναι ο δείκτης, διότι εάν είναι ευμετάβλητος, πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί στις παραδοχές της έρευνας.

Για να εξετάσουμε την μεταβλητότητα του δείκτη τροποποιούμε τα «Deadweight», «Attribution», «Drop off», «Financial Proxy», την ποσότητα του αποτελέσματος και τις μη χρηματικές τιμές των εισροών.

Με βάση την ανάλυση ως προς τις μεταβλητές Deadweight και Attribution σημαντικά εξαγόμενα συμπεράσματα είναι ότι ο δείκτης παρουσιάζεται πιο ευαίσθητος σε κάποια αποτελέσματα ανά κατηγορία όπως η ικανοποίηση που δέχθηκαν τα θεραπευόμενα μέλη, η κοινωνικοποίηση και η βελτίωση της ψυχολογίας. Σημαντική ευαισθησία του δείκτη παρουσιάζεται στην τεχνογνωσία που απέκτησαν τα άτομα που συμμετείχαν από κάθε οργανισμό κατά τη διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος.

Στη συνέχεια η ανάλυση ευαισθησίας ως προς την ποσότητα και τα νομισματικά ισοδύναμα επιβεβαίωσε τη σημαντικότητα της παραδοχής των ανωτέρω.

Βασικό συμπέρασμα που διεξάγεται από την ανάλυση ευαισθησίας, είναι ότι ο δείκτης παρουσιάζει σχετική σταθερότητα καθώς η χαμηλότερη τιμή που έφτασε ήταν 2,74 από 3,27.

Συνεπώς ο θετικός και μεγαλύτερος της μονάδας (1) κοινωνικός αντίκτυπος για το πρόγραμμα «**Reintegration Through Sport**» είναι αποδεκτός.

Ανάλυση ευαισθησίας		
	Αποτέλεσμα	SROI
Θεραπευόμενα Μέλη	Νιώθω πιο ικανοποιημένος από τον εαυτό μου	2,74
	Ένωσα κοινωνικά αποδεκτός από την ομάδα	2,74
	Έχω καλύτερη ψυχολογία μετά τη συμμετοχή μου	2,91
Εταίροι του προγράμματος	Αύξηση Τεχνογνωσίας / Νέες Ιδέες	2,69

6. SROI επίλογος

Σκοπός του παρόντος αποτελεί η ανάλυση της αποτίμησης του κοινωνικού αντικτύπου του διακρατικού προγράμματος «**Reintegration Through Sport**» που χρηματοδοτήθηκε από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ Sport. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από τον Ιανουάριο του 2018 έως τον Ιούνιο του 2019.

Λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές που βίωσαν και μας ανέφεραν οι εμπλεκόμενοι του προγράμματος υπολογίστηκε πως η κοινωνική συνολική παρούσα αξία που παρήχθη ανήλθε σε **189.193,18 €**. Ο τελικός δείκτης που προέκυψε μέσω της μεθοδολογίας **SROI** είναι ίσος με **3,27 €**. Αυτό σημαίνει πως για κάθε 1 ευρώ που επενδύθηκε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα **3,27** ευρώ κοινωνικής αξίας παρήχθησαν.

Το πρόγραμμα «Reintegration Through Sport» δημιουργεί έναν απόλυτα θετικό κοινωνικό αντίκτυπο παρέχοντας σημαντικές αλλαγές και οφέλη στους εμπλεκόμενους.

Η ανάλυση αποτύπωσε ότι το εν λόγω πρόγραμμα έχει θετικό δείκτη και μεγαλύτερο της μονάδας που σημαίνει ότι η κοινωνική απόδοση της επένδυσης στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ήταν μεγαλύτερη από το κόστος λειτουργίας του.

Όπως αποδεικνύεται και από την ανάλυση σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές για κάθε κατηγορία εμπλεκομένων. Η ομαδικότητα, η κοινωνικοποίηση, η επαγγελματική και κοινωνική δικτύωση ήταν στοιχεία που ειπώθηκαν από το σύνολο σχεδόν των εμπλεκομένων, γεγονός που

αποδεικνύει τη συνοχή του προγράμματος. Για την κατηγορία των άμεσα ωφελούμενων επίσης ειπώθηκαν και αλλαγές όπως η σωματική βελτίωση, η αλλαγή του τρόπου σκέψης, η διαχείριση θυμού και η ψυχολογική ανάταση. Για τους εκπαιδευτές και τους συμβούλους υγείας που συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή της δράσης αναδείχθηκαν οφέλη όπως η απόκτηση εμπειρίας, η ενίσχυση επαγγελματικών δεξιοτήτων και η κοινωνική ευαισθητοποίηση. Για τους εταίρους του προγράμματος σημαντικό ήταν το γεγονός ότι απέκτησαν τη γνώση από τη διαχείριση ευρωπαϊκών προγραμμάτων και την ανταλλαγή ιδεών μεταξύ τους, γεγονός που οδήγησε και στη συνεργασία νέων προγραμμάτων.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθούν προτάσεις προς βελτίωση όπως αναφέρθηκαν και αποτυπώθηκαν από τους ίδιους τους εμπλεκόμενους του προγράμματος κατά την συλλογή των στοιχείων.

- Οι εκπαιδευτές δήλωσαν ότι θα ήταν χρήσιμο να είχαν μια πιο αναλυτική περιγραφή και γνώση του προγράμματος και μια επίσκεψη στην περιοχή πριν την εφαρμογή της μεθοδολογίας.
- Οι εταίροι του προγράμματος δήλωσαν επίσης ότι κόστος των μετακινήσεων δεν επαρκεί για τις πραγματικές ανάγκες των ταξιδιών.

«Το πρόγραμμα ήταν αποτελεσματικό και πρέπει να καθιερωθεί! Πράγματα που στην κοινότητα μου πήραν μήνες, εδώ συνέβησαν σε λίγες μέρες ή ώρες !».

---

7. Περιορισμοί

Όπως και σε κάθε έρευνα και ανάλυση, έτσι και στην παρούσα περίπτωση υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί που ο αναγνώστης πρέπει να λάβει υπόψη σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας. Αναλυτικά αυτοί είναι:

- Η αξιολόγηση SROI αποτελεί μία τεχνική που δίνει τη δυνατότητα διαφορετικής προσέγγισης από διαφορετικούς ανθρώπους, βασισμένες όμως στις βασικές αρχές του SROI που περιγράφονται στον οδηγό (The SROI Network, 2012). Η ανάλυση αυτή βασίστηκε στις αρχές που περιγράφονται στον συγκεκριμένο οδηγό. Παρόλα αυτά, δεδομένου ότι υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις και αναλύσεις, θα πρέπει να αποφεύγεται μία γενίκευση και σύγκριση του συγκεκριμένου δείκτη.

8. Σημειώσεις

1. Η μέθοδος ανάλυση σημαντικότητας «materially assessment» διασφαλίζει ότι μόνο τα αποτελέσματα που είναι σημαντικά συμπεριλαμβάνονται στην ανάλυση, δηλαδή τα αποτελέσματα τα οποία θεωρούνται ουσιώδη και η παράλειψή τους μπορεί να επηρεάσει τις/τα αποφάσεις/συμπεράσματα αναγνωστών και εμπλεκομένων (Zadek & Merme, 2003). Ακολουθώντας τη μέθοδο αυτή, όταν ολοκληρωθεί η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων, εξετάζεται η σημαντικότητα των αποτελεσμάτων σε δύο στάδια, τόσο σε επίπεδο εμπλεκομένων όσο και στο σύνολο του οργανισμού.

Βιβλιογραφία

Mason, M. (2010). Sample size and saturation in PhD studies using qualitative interviews. In Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: Qualitative Social Research , Vol. 11, No 3.

The SROI Network. (2012). A guide to Social Return on Investment. SROI Network.

The SROI Network. Supplementary Guidance on Materiality. The SROI Network. Accounting for Value.

World Bank. (2011). Impact Evaluation in Practice. World Bank.

Zadek, S., & Merme, M. (2003). Redefining Materiality. AccountAbility.

Preventing Early School Leaving in Europe – Lessons Learned from Second Chance Education, European Union, 2013

Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιά. (2011). Μελέτη για τη διερεύνηση και αποτύπωση της τρέχουσας κατάστασης του εθελοντισμού στην Ελλάδα (2011-2012). Αθήνα: Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιά.

Μαρσέλλου, Α., & Μπασιάκος, Γ. (2013). Υπερχρεωμένα νοικοκυριά και ελληνική οικονομία. Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ.

Κυριαζή, Νότα. Η κοινωνιολογική έρευνα Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών. Αθήνα: Πεδίο, 2011.

Erasmus+

